

2018

KINAS KULTUR OCH HISTORIA

FÖRDJUPNING

Kinas kultur och historia

Fördjupning och handledning

Skolprogrammet kan genomföras som en visning, en workshop, eller en visning och en workshop. Det kan fungera som en introduktion till ett ämne eller som en fördjupning. Skolprogrammet kan inrikta sig på en eller flera tidsepoker/ dynastier och ämnen eller fungera som en enda lång tidsresa som tar med eleverna från den Gula flodens stenålderssamhällen, via kejsardynastier som Shang, Qin, Han, Tang, Ming och Qing, fram till dagens kommunistiska supermakt.

Om ni har egna specifika önskemål om innehåll, frågeställningar, handlednings-material och pedagogik – hör av er!

Inriktningar

Kinas kultur och historia – från Gula flodens första jordbrukare fram till idag

Kinas kultur – makt, konfucianism, daoism, buddhism, skriftspråk, traditioner, nyårsfirande, årsdjur, drakar, handel, porslin, te, konst och kalligrafi

Kinas historia – från Shang- till Song och Yuan, 1000-talet fvt till 1200-talet evt

Kinas historia – från Yuan till Qing och kejsardömet avskaffande år 1911

De första bofasta jordbrukarna vid den Gula floden

Det moderna Kina – klasskamp, Mao, förtryck och ”boom” (*Obs! Hör av er om möjlighet till bokning!*)

Kina och Japan – kultur, historia och relationer

Sidenvägar och ostindisk sjöfärder – handel, kulturmöten och asiatiska perspektiv (Se även separat skolprogram)

Tecknens rike – det kinesiska skriftspråket och dess historia

Visning

- Utställningen "Mittens Rike" berättar om de kinesiska kunga- och kejsardynastierna, från Shang och den kinesiska bronsåldern, ca 1500 år före vår tidräknings början, fram till Qingdynastins fall år 1911.
- Unika föremål som offerkäril, vapen, musikinstrument, gravgåvor och orakelben, berättar om begreppet Mittens rike och om Kinas tidiga härskare och deras makt, ritualer, skriftspråk, religion och tro på livet efter detta.
- Bronsfigurer, vapen och gravornamentik berättar om det enade Kinas förste kejsare, Qin Shi Huangdi (221-206 fvt) och byggandet av den kinesiska muren och gravstaden utanför Xian som vaktas av den legendariska terrakottaarmén. Bildkulturen från tiden för vår tideräknings början (Handynastin 206 fvt-220 evt) berättar om synen på manligt och kvinnligt och konfucianska ideal där mannen sattes högst.
- Skulpturer och keramik i form av utländska köpmän gestaltar handeln utmed Sidenvägen och Kinas kontakter med Europa, Afrika och övriga Asien under tiden för Tangdynastin (618-907 evt) då Kina var ett mångkulturellt samhälle och fler och fler blickar började vändas dit. Siden, kryddor och te var eftertraktade kinesiska varor och med köpmännen kom trosinriktningar som buddhism och islam till Kina. Exempel på kinesiska uppfinningar som kom att spridas till andra länder var siden, papper, boktryckarkonst, krut och porslin.
- Museets världsunika porslinsamlingar berättar om dynastier som Song, den mongoliska Yuan, samt de avslutande Ming och Qing. Stor vikt läggs vid den europeiska ostindienhandeln och den dröm om Kina som många rika borgare och adelsmän hade och därför lät beställa porslin från långt hemifrån.
- Under en visning görs kopplingar till nutiden och dagens Kina. En stor samling rekvisitamaterial i form av allt från propagandabilder till

souvenirer berättar om Kinas mer moderna historia och tar upp ämnen som det konfliktfyllda 1800-talet, kejsardömets fall, inbördeskriget, Mao och kommunismen, förtryck och svält, ekonomisk boom och dagens samhälle och supermakt. (Obs! Hör av er om önskemål om detta ämne finns!)

För Gula flodens förste jordbrukare, se specifikt skolprogram.
(Hör av er om önskemål om visning om både Gula flodskulturerna samt Kinas kejsarliga dynastier).

Skolan kan använda utställningen på en mängd olika sätt: Som utgångspunkt i undervisningen om Kinas och/eller Asiens historia, kultur och geografi.

- Inom tematiska studieområden som handel, ekonomi, globalisering, genus, makt, förtryck, mänskliga rättigheter och rasism utifrån ett asiatiskt perspektiv.
- Inom religionsundervisningen för att illustrera begrepp som animism och schamanism eller för att berätta om buddhism.
- Inom konst-, bild och slöjdundervisning för att gestalta färg- och formlära och för att diskutera bildkultur och konsttraditioner från andra länder.

Diskussionsfrågor att användas före, under eller efter ert besök

1. Vad tänker du på när du hör "Kina" och "kinesisk kultur"?
2. Vilka har makten i Kina och vad heter landets ledare?
3. Varför har Kina kallats för Mittens rike?
4. Vad är en kejsardynasti?
5. Vad användes många av bronskärlen till under Shang- och Zhoudynastin?
6. Vem var Shi Huangdi av ätten Qin? Vilka projekt – politiska, administrativa och byggnadsmässiga – drev han igenom?
7. Vad kallades det nätverk av vägar som de många utländska besökarna som kom till Kina färdades på? Varför kom de till Kina? Vad tog besökarna med sig från sina egna hemtrakter som senare blev en stor del av det kinesiska samhället och dess tankevärld?
8. Kinesiskt porslin har varit eftertraktat i århundraden. Vilket slags kinesiskt porslin tror du blev mest populärt i Europa? Vilket slags porslin tror du i allmänhet ansågs finast i Kina?
9. Vad kallas det folk som under 1200-talet kom från norr och erövrade Kina och etablerade Yuandynastin? Vad hette den härskare som under början av 1200-talet enade detta folk och inledde erövringen av andra territorier?
10. Under Mingdynastin (1368-1644) blev draken en symbol för kejsaren. Vilka egenskaper och attribut tror du att draken har symboliserat i Kina? Hur har draken i Kina oftast ansetts vara i jämförelse med hur den oftast porträtterats i den västerländska mytologin och sagoskatten?
11. Under Qingdynastin (1644-1911) växte det europeiska intresset för Kina sig ännu starkare och flera köpmän reste iväg för att bedriva handel med kineserna. Vad kallades de handelsföretag som ledde

denna handel? Vad för slags produkter ville de rika adels- och köpmannafamiljer helst ha?

12. Under 1800-talet gick den kinesiska ekonomin in i en nedgång och landet försökte isolera sig från omvärlden i ett försök att stärka ekonomin. De västerländska stormakterna växte sig däremot starkare och de ville öppna Kina för ännu mer handel vilket i sin tur ledde till flera konflikter med den kinesiska statsmakten. Varför tror du att de europeiska staterna på flera sätt hade fått ett försprång på Kina? Vad tror du att denna konfliktfyllda tid i slutändan innebar för den kinesiska kejsarmakten?
13. Vad hette ledaren som tog makten 1949? Vilka reformer genomförde han under sin tid vid makten och hur drabbade detta Kina?
14. Hur ser de senaste årtiondenas historia och utveckling i Kina ut?
15. Det kinesiska folkets friheter är inskränkta på flera sätt. Ge exempel!
16. Hur tror du framtiden kommer se ut för det kinesiska folket?
17. Hur lever historien kvar i dagens Kina? Hur syns den? Ge exempel!

Litteratur

- Ebrey, Patricia Buckley, *The Cambridge Illustrated History of China*, Cambridge 1999
 - Hägerdal, Hans, *Kinas historia*, Lund 2013
-